Lietas Nr. C16081515
Lietas arhīva Nr. C-0815-15/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2015.gada 12.oktobrī

Jēkabpils rajona tiesa: tiesnese I.Tumanova,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/, personas kods /pers.kods/, maza apmēra prasībā pret /pers. B/, personas kods /pers.kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2015.gada 10.jūlijā /pers. A/ (turpmāk arī – prasītāja) iesniedza tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk arī – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu bērna labā *(lietas 4.-7.lp.)*.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājai ar atbildētāju ir divi kopīgi: dēls /pers. C/, dzimis /datums/un dēls /pers. D/, dzimis /datums/. Prasītāja norāda, ka atbildētājs kopš 2014.gada 29.decembra atrodas apcietinājumā un ar Jēkabpils rajona tiesas 2015.gada 1.jūnija spriedumu ir notiesāts ar brīvības atņemšanu uz 8 gadiem. Norādīts, ka atbildētājs, atrodoties brīvības atņemšanas vietā ik dienas bērnu nepieciešamajām vajadzībās nevar piešķirt un līdz ar to viņa ir spiesta griezties tiesā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus bērnu uzturam Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā sākot no prasības iesniegšanas dienas un noteikt sprieduma par uzturlīdzekļu piedziņu nekavējošu izpildi *(lietas 7.lp.)*.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu, Bērnu tiesību aizsardzības likumu.

[2] Atbildētājs iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus par celto prasību, norādot, ka prasību atzīst pilnā apmērā *(lietas13.-14.lp.)*.

[3] Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa noteic, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Ņemot vērā to, ka puses nelūdza lietas iztiesāšanu tiesas sēdē atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrajai daļai lietu tiesa nolēma izskata rakstveida procesā, par ko pusēm ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā 2015.gada 11.septembrī *(lietas 20.lp.)*.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa a t z ī s t, ka prasītājas maza apmēra prasība pret atbildētāju par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

[5] Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo, otro, piekto daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" (turpmāk – Noteikumi) katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus – katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumu Nr. 665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktā noteikto valstī noteiktā minimālo mēneša darba alga ir 360 *euro*. Tādejādi valsts noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem, neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 90,00 *euro*, un no 7 gadu vecuma ir 108,00 *euro* mēnesī.

[5.1] No dzimšanas apliecības /numurs/ un/numurs/ *(lietas 8., 9.lp.)* redzams, ka /pers. C/ un /pers. D/ vecāki ir /pers. B/ (atbildētājs) un /pers. A/ (prasītāja).

Lietā nepastāv strīds par to, ka abi bērni atrodas prasītājas aprūpē un uzraudzībā.

Tādējādi tiesa konstatē atbildētāja pienākumu uzturēt savus bērnus kā to paredz Civillikuma 177. un 179.panta noteikumi.

[5.2] Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Tā kā prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja Latvijas Republikā noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tad tiesa nevērtē prasītājas un atbildētāja spējas un mantisko stāvokli uzturēt bērnu, kā arī nevērtē bērna uzturam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru. Uzturlīdzekļus minimālajā apmērā savam bērnam ir jāspēj nodrošināt katram vecākam, neskatoties ne uz mazturību, ne trūcību, ne kādiem citiem apstākļiem.

Ņemot vērā minētos apsvērumus, tiesa atzīst, ka ir pamats apmierināt prasītājas prasību par uzturlīdzekļu piedziņu katram bērnam valsts noteiktā minimālā uzturlīdzekļu apmērā – līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

[5.3] Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu, ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Katrai fiziskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Iztulkojot šīs tiesību normas savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, tas ir, pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, Augstākā tiesa atzina, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā *(sk. Augstākās tiesas 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr. SKC-556)*.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi prasītājas labā bērnu uzturam no atbildētāja piedzenami no prasības iesniegšanas tiesā dienas – 2015.gada 10.jūlija *(lietas 4.lp.)* līdz bērnu 18 gadu sasniegšanai.

[6] Prasītāja pieteica lūgumu noteikt spriedumā, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam izpildāms nekavējoties *(lietas 77.lp.)*. Tiesa atzīst, ka pamatojoties uz Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu prasītājas lūgums ir apmierināms un spriedumā nosakāma nekavējoša sprieduma izpilde daļā par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas. Civilprocesa likuma

42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi (valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi), ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Tā kā uzturlīdzekļu gada summa ir 2376,00 *euro* (90,00 *euro*, kas ir uzturlīdzekļu apmērs mēnesī, reizināts ar 12, kas ir mēnešu skaits gadā + 108,00 *euro*, kas ir uzturlīdzekļu apmērs mēnesī, reizināts ar 12, kas ir mēnešu skaits gadā), no atbildētāja piedzenamās valsts nodevas apmērs atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktam ir 329,74 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.pantam no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas sastāda 5,01 *euro (lietas 2.lp.)*.

[8] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 42.panta pirmo daļu, 97., 190., 193., 204.[1] un 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

1. Apmierināt pilnīgi /pers. A/, personas kods /pers.kods/, maza apmēra prasību pret /pers. B/, personas kods /pers.kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu.

2. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /pers.kods/, /pers. A/, personas kods /pers.kods/, labā uzturlīdzekļus **/pers. C/**, personas kods /pers.kods/, uzturam 108,00 *euro* (viens simts astoņi *euro*) ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas sākot ar 2015.gada 10.jūliju līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai.

3. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /pers.kods/, /pers. A/, personas kods /pers.kods/, labā uzturlīdzekļus **/pers. D/**, personas kods /pers.kods/, uzturam no 2015.gada 10.jūlija līdz 2015.gada 27.oktobrim - 90,00 (deviņdesmit) *euro* ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 2015.gada 28.oktobra – 108,00 *euro* (viens simts astoņi *euro*) ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša algas līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai.

4. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /pers.kods/, valsts labā valsts nodevu 329,74 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītus izdevumus 5,01 *euro*, kopā 334,75 *euro* (trīs simti trīsdesmit četri *euro* 75 centi).

5. Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

6. Noteikt sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgas izpildes termiņu – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Par spriedumu var iesniegt apelācijas sūdzību 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas. Apelācijas sūdzība adresējama Zemgales apgabaltiesai un iesniedzama Jēkabpils rajona tiesā. Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese (personiskais paraksts) I.Tumanova